

223 mln USD za F-35

#Lotnictwo wojskowe 20 grudnia 2012

Całkowita cena jednostkowa zamówionych niedawno myśliwców F-35 piątej transzy produkcji niskoseryjnej wynosi 223 mln USD. Dostawy 32 samolotów powinny zostać zrealizowane między sierpniem 2013 a majem 2014.

Prototyp F-35A, przy pomocy którego testuje się konfigurację z podskrzydłowymi węzłami uzbrojenia. Z pociskami i bombami przenoszonymi poza wewnętrznymi komorami uzbrojenia, powierzchnia rozproszenia (odbicia) fal radiowych skokowo wzrasta i Lightning II traci jeden ze swoich głównych atutów / Zdjęcie: Lockheed Martin

Umowa między Pentagonem a Lockheed Martinem została podpisana 14 grudnia br. i dotyczy dostaw 22 standardowych F-35A, 3 F-35B krótkiego startu i pionowego lądowania oraz 7 pokładowych F-35C. Według oświadczenia biura programu JSF, jednostkowe ceny wynoszą odpowiednio 127 mln USD dla wersji A (105 mln bez silników), 168/125 mln USD dla modelu B i 148/113 mln USD dla C. Daje to średnią 146,3 mln USD (114,3 bez silników).

Nie są to jednak wszystkie koszty związane z montażem 5. partii produkcyjnej. Biorąc pod uwagę poprzednie umowy – głównie na materiały i podzespoły do przygotowania montażu, ale także na szkolenia pracowników oraz minimalny pakiet części zamiennych – suma zamówienia wzrasta do ponad 7,1 mld USD. Daje to średnią cenę jednostkową 223 mln USD. Dodajmy, że bez uzbrojenia i normalnego pakietu logistyczno-serwisowego.

Według Pentagonu, samoloty zamówionej niedawno serii produkcyjnej będą tańsze o ok. 4% od poprzedników. Biorąc pod uwagę wszystkie koszty, należy jednak mówić o realnym wzroście ceny jednostkowej. Prawdopodobnie wpływ na tę sytuację ma ograniczenie planów zakupu seryjnych samolotów i przesunięcie zaoszczędzonych w ten sposób środków na prace wdrożeniowe, które notują już kilkuletnie opóźnienie ([Drastyczne spowolnienie dostaw F-35](#), 2012-02-15).

Wspomniana cena jednostkowa F-35A, 127 mln USD, jest niemal identyczna z wyceną pierwszych egzemplarzy eksportowych dla Japonii i Holandii ([Droższe F-35 dla Japonii](#), 2012-07-02, [Pierwszy F-35 dla Holandii](#), 2012-04-05). Mimo, że koszt ich zakupu będzie prawdopodobnie wyższy niż samolotów z produkcji wielkoseryjnej, nie ma praktycznie szans na uzyskanie deklarowanej przez Lockheed Martina kwoty jedynie 65 mln USD za egz.

Wątpliwe do zrealizowania są także założenia Pentagonu, o ograniczeniu średniej ceny jednostkowej – w całym, wieloletnim okresie produkcji myśliwców – do odpowiednio 78,7, 106,4 oraz 87 mln USD dla wersji A, B i C.

Potwierdzają to szacunki kosztów zakupu pierwszych eksportowych partii F-35A. W przypadku Japonii wiadomo już, że potencjalny kontrakt na 42 samoloty z normalnym dla takich transakcji pakietem szkoleniowym i serwisowym zamknie się kwotą ok. 10 mld USD. Z kolei przygotowywany zakup pierwszej partii 14 myśliwców dla Australii ma pochłonąć prawie 3 mld USD ([Australia otrzyma F-35 w 2014](#), 2009-11-25). Dla porównania, zakup 48 polskich F-16 (bez kosztów kredytu czy inwestycji infrastrukturalnych) zamknął się kwotą ok. 3,8 mld USD, zaś 22 głęboko zmodernizowane Saaby JAS-39F Gripen będą prawdopodobnie kosztować Szwajcarów ok. 2,2-2,3 mld USD ([Gripeny z bonifikatą?](#), 2012-12-12).

W takiej sytuacji niemal pewne jest wycofanie się części potencjalnych użytkowników F-35 lub znaczne zmniejszenie liczby zamawianych samolotów, względnie odsunięcie w czasie terminów dostaw. Już teraz trwają w tej sprawie publiczne dyskusje w Holandii i Kanadzie ([Holandia skazana na F-35?](#), 2012-10-26, [Alternatywa dla kanadyjskich F-35](#), 2012-12-07), a Australia rozpatruje możliwość zastąpienia pierwszych 24 Lightningów II przez tańsze Super Hornety ([F/A-18F zamiast F-35?](#), 2012-12-14).

Powiązane wiadomości

[223 mln USD za F-35 \(2012-12-20\)](#)

[Australia otrzyma F-35 w 2014 \(2009-11-25\)](#)

[Prezentacja australijskiego F/A-18F \(2009-07-09\)](#)

[Australijskie opóźnienie z F-35 \(2009-11-12\)](#)

[Australijski rząd chce F-35 \(2009-05-04\)](#)

[Montaż brytyjskiego F-35 rozpoczęty \(2009-11-03\)](#)

[Drastyczne spowolnienie dostaw F-35 \(2012-02-15\)](#)

[Ograniczenie wydatków Pentagonu \(2012-01-27\)](#)

[Panetta o redukcjach \(2011-06-09\)](#)

[Redukcje sił USA w Europie \(2012-01-13\)](#)

[Pierwszy F-35 dla Holandii \(2012-04-05\)](#)

[Holandia – ku rezygnacji z F-35 \(2010-05-22\)](#)

[Słaby dolar a F-35 \(2009-11-23\)](#)

[Co siódmy straci pracę \(2010-11-19\)](#)

[Holandia drastycznie zmniejsza wydatki \(2010-11-04\)](#)

Holenderskie ostrzeżenie (2010-12-09)
Holandia – ku rezygnacji z F-35 (2010-05-22)
Co siódmy straci pracę (2010-11-19)
Droższe F-35 dla Japonii (2012-07-02)
F-35 dużo, dużo droższe (2012-03-30)
Bilion za użytkowanie F-35 (2011-04-23)
Drastyczne spowolnienie dostaw F-35 (2012-02-15)
Kłopoty F-35 (2012-03-10)
Nowe koszty F-35 (2012-03-21)
Pierwszy F-35 dla Holandii (2012-04-05)
Holandia – ku rezygnacji z F-35 (2010-05-22)
Co siódmy straci pracę (2010-11-19)
Holenderskie ostrzeżenie (2010-12-09)
Holandia skazana na F-35? (2012-10-26)
Walka o następcę holenderskich F-16 (2009-02-12)
Holenderski rząd chce F-35 (2008-12-19)
Dobrze widoczny F-35? (2009-01-08)
Holandia – ku rezygnacji z F-35 (2010-05-22)
Słaby dolar a F-35 (2009-11-23)
Holendrzy przeciw F-35 (2012-08-23)
Holenderskie ostrzeżenie (2010-12-09)
Holenderska powtórka (2012-07-07)
Alternatywa dla kanadyjskich F-35 (2012-12-07)
Kanada kupuje 65 F-35 (2010-07-17)
Gripeny z bonifikatą? (2012-12-12)
Tańsze Gripeny dla Szwajcarii (2012-02-08)
Zwycięstwo Gripenu w Szwajcarii (2011-12-01)
Szwajcarska kontroferta Dassault (2012-01-30)
Gripeny w szwajcarskim parlamencie (2012-11-16)
Zwycięstwo Gripenu w Szwajcarii (2011-12-01)
Atak na Gripenu (2012-02-15)
Referendum w sprawie Gripenów? (2012-08-22)
F/A-18F zamiast F-35? (2012-12-14)
Australia otrzyma F-35 w 2014 (2009-11-25)
Prezentacja australijskiego F/A-18F (2009-07-09)
Australijskie opóźnienie z F-35 (2009-11-12)
Ostatnie manewry australijskich F-111 (2010-07-30)
RAAF – po staremu (2008-03-18)
Kosztowne przeobrażenie w Glowlery (2012-05-24)
Prezentacja australijskiego F/A-18F (2009-07-09)